

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 34. (94.) ÉVF. • 4. SZÁM • 2024. ÁPRILIS • ÁRA: 4 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Tavaszi gondolatok

• Április madárdalos havában hálát adunk mindazért, ami körülvesz minket: az ózondús levegőért, a ragyogóan kék égért, az esőfellegekért, a termőföldért, az erdőkért és a mezőkért, a vízben nyüzsgő, a levegőt hasító, a földön járó vad- és háziállatokért, a világmindenség titkait kutató emberért, s mindazért, mit két kezével alkotott.

Igen, az épített környezetünkért, amely otthonunk, ám szennyezi is az élő természetet. A felebarátainkért, akiket oly sok-

szor bántunk, és akik oly sokszor bántanak minket. Igen, a szemmel láthatatlan kórokozókért is, hiszen általuk tanuljuk meg, mekkora kincs az egészség. Igen, a veteményt felferő gazért is, hiszen általa tapasztaljuk meg, mit is jelent, hogy a munkánknak gyümölcse lehet. És a pusztító viharért, az áradó folyókért is, mert bennük tombolnak az elemek ősi erői, amelyek láttán az emberiség először sejtette meg, hogy létének nem ő az ura, hanem a Teremtő.

Köszönjük az életet, Atyánk!

A tartalomból:

Felelősségünk a teremtésért

4

Gondolatok a teremtett világról

6

Vizitáció Korondon és Fenyőképton

8

Ahol ég és föld összeér

17

a L a p t é m a

Ima teremtett világunkért

„És látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó.” (1Móz 1,31)

● **Február 27. és március 1. között a németországi Augsburgban** „Merjünk egyek lenni! Jézus meghívása, hogy a jövőt éljük ma” vezérgondolat jegyében **40. alkalommal került sor a különböző felekezetű egyházak püspökeinek ökumenikus konferenciájára** az ökumenikus Fokoláre Mozgalom szervezésében. A találkozón négy kontinens huszonkét országának huszonkilenc felekezetét hatvan keresztény püspök és vallási vezető képviselte. **Egyházunk részéről Kovács István püspök vett részt** a rangos eseményen.

● **Március 6-án a Vallásszabadság Háza konferenciatermében**, népes közönség előtt **mutatták be a Kolozsvár egykori városi főmérnökéről, Pákei Lajosról szóló könyvet.** A Gy. Dávid Gyula szerkesztette kötetet Kovács András művészettörténész, a Magyar Tudományos Akadémia tagja ismertette.

● **A kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet március 8-án szervezte meg az intézményt népszerűsítő nyílt napot** azzal a céllal, hogy interaktív módon nyújtson betekintést a lelkészképzés folyamatába és a lelkészi hivatás felé irányítsa az érdeklődő ifjakat. A második alkalommal megszervezett eseményen százötvenöt 9–12. osztályos diák és tizennégy kísérőtanár, lekipásztor vett részt, amelyből harminchét unitárius felekezetű diák volt. Az unitárius ifjak emellett meglátogatták egyházunk püspöki hivatalát, illetve unitárius ifjúsági istentiszteleten vettek részt.

Egyházköri hírek

● Kolozs-Tordai Egyházkör

Március 4-én Déván került sor a Kolozs-Tordai Egyházkör lelkészi értekezletére. A találkozó Mezei Csaba, a kolozsvár-iriszi egyházközség lelkésze által vezetett biblíamagyarázattal kezdődött. Ezt követően Jakabházi Béla Botond lelkész, teológiai tanár *A kiegészítés* címmel vezetett műhelymunkát. A délután folyamán a X. Tordai-hasadéki Unitárius Találkozó előkészítő munkálatai zajlottak. Az értekezleten a főhatóságot Kovács István püspök képviselte.

● Küküllői Egyházkör

Március 2-án Segesváron került sor a Küküllői Egyházkör gondnok-presbiteri értekezletére. Az együttlét kezdetén Jenei László Csaba helyi lelkész mondott imát, majd Dác Tibor gazdasági előadó-tanácsos az egyházi fizetések rendszeréről tájékoztatta. Őt követően a részt vevő gondnokok egyházközségeik tevékenységéről, időszerű kérdéseiről tartottak beszámolót.

● Marosi Egyházkör

Február 24-én a Szentgericei Unitárius Egyházközségben került sor a Marosi Unitárius Egyházkör gondnok-presbiteri konferenciájára. Az együttlét kezdetén Jenei Sándor Levente körí jegyző, a Szabédi Unitárius Egyházközség lelkésze tartott áhítatot. Ezt követően Dác

Tibor gazdasági előadó-tanácsos *A pénzügyvitel új kihívásai* címmel tartott tájékoztató előadást, majd Sántha-Boros József helyi énekvezér Szentgerice múltjáról és jelenéről beszélt. A találkozó végén a gondnokok egyházközségeik tevékenységéről számoltak be.

Március 12–13-án a Marosvásárhely-Kövesdombi Unitárius Egyházközség adott otthont a lelkészi hivatássegítés idei első találkozásának. A szupervízió Vida Rozália és Varga Zoltán szakemberek vezetésével zajlott.

● Székelykeresztúri Egyházkör

A Székelykeresztúri Egyházkörben február 24-én Székelykeresztúron került sor a gondnok-presbiteri konferenciára. Az együttlét a Csáki Levente lelkész-esperes által tartott áhítattal kezdődött. András Benedek főjegyző a *Közösségépítők felelőssége* címmel tartott előadást, ezt a konferenciák hagyományos programja, az egyházközségek életéről, tevékenységéről tartott beszámolók sora követte.

● Székelyudvarhelyi Egyházkör

Március 7-én a Homoródújfalvi Unitárius Egyházközség adott otthont a Székelyudvarhelyi Egyházkör lelkészi értekezletének. A biblíamagyarázatot Tőkés-Bencze Zsuzsanna homoródszentpáli lelkész tartotta. Benedek Mihály homoródkarácsonyfalvi lelkész *Szülőfalu tájraja* címmel tartott személyes hangvételi előadást. A találkozón az Unitárius Lelkeszek Országos Szövetségének kezdeményezése nyomán Gyerő Attila és Demeter Sándor Lóránd lelkészek vezetésével elkezdődtek a lelkészi értéktár gyűjtőmunkálatai is. A főhatóságot ez alkalommal Székely Kinga Réka hitéleti és missziói előadó-tanácsos képviselte.

ÚTKERESÉSÜNK A BÉKE ÉS A MEGÚJULÁS JEGYÉBEN: KAPCSOLÓDJ, ALKOSS, FEJLŐDJ!

UNITÁRIUS, UNITÁRIUS-UNIVERZALISTA ÉS MÁS FELEKEZETŰ NŐK IV. VILÁGTALÁLKOZÓJA

KOLOZSVÁR, 2024. Szeptember 5–8.

ÍZELÍTŐ A PROGRAMBÓL:

- ELISMERT SZEMÉLYISÉGEK ELŐADÁSAI
- MŰHELYMUNKÁK
- KIÁLLÍTÓTÉR
- TOMBOLA, KULTURÁLIS EST
- LÁTOGATÁS A VALLÁSSZABADSÁG HÁZÁBAN

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: 2024. AUGUSZTUS 1.
(Mátéfi Timea, 0746 674 970, matefi.timea@unitarius.org)

LÉLEKKENYÉR

A jó és a rossz tudása

LŐRINCZI
ALPÁR JÁNOS

Teremtő és gondviselő Istenünk! Te rázod le a leveleket ősszel a fákról, te indítod útra a hólétől duzzadó kis patakot, te bontasz ki minden rügyet, te hintesz harmatot a hajnali világra, te fested meg a virág szirmait, te küldesz szellőt a fenyők fölé. Én pedig csodálkozom teremtett világodon, mert megkaptam annak a tudását, hogy szemlélni és csodálni tudjam azt. Ilyenkor érzem és tudom, hogy teremtett világunk mögött egy hatalmasabb rend lakozik, és tőlem függetlenül a fák is rügyeket bontanak, s új ágakat növesztenek. Minden teszi a dolgát, a madarak, a fák, a kis patakok és az egyre magasabbra kapaszkodó napsugarak is. Csupán nekünk kell odafigyelnünk, hogy ma is tanúi lehessünk a szemet gyönyörködtető teremtnak.

De vajon te tudtad, amikor figyelmeztettél, hogy az ember nem elég felnőtt arra, hogy elbírja a jó és a rossz tudásának terhét? Ettől akartál óvni minket? Végtelen szeretetedből pedig elnézted, amikor lázadóvá váltunk, nem hallgattunk rád, mert már akkor bennünk volt a vágy, hogy hozzád hasonlónak váljunk. De nem a világ fölötti felelősséget kívántuk meg tőled, hanem a fenséges és magasságos dicsőséget. Magunkénak akartuk a végtelen bölcsességet, de a végtelen tudással járó felelősségből már nem akartunk részesülni.

Istenünk, gyakran a te képedre kívánjuk festeni önmagunk képét, ez azonban nem jól van így, mert mindent a magunk oly emberi, gyarló képére akarunk ráhúzni. A teremtett világodat gyarló féltékenységgel akarjuk birtokolni, s mindent, ami szép és jó, a mi rút elképzeléseinkre akarunk formálni. Világodat szinte jelentéktelen háttérnek tekintjük, mintha mindent csak az emberért alkottál volna. A tudás fájáról való evés, a technikai és a racionális tudás még nem elegendő ahhoz, hogy valóban bölcsökké váljunk, szükségünk van a szépség látására és szeretetére. Ha nincs meg bennünk a tőled kapott szeretet, mindent feláldozunk a birtoklási és a hatalomvágy miatt.

Istenünk, láttad ezt a folyamatot a kezdetek kezdetén? Láttad, hogy az emberek között lesznek olyanok, akik nem elégednek meg az ősi állapotban való gyönyörködéssel, hanem birtokolni akarják, azt a gyümölcsöt le fogják szakítani, feláldozva azt a harmonikus állapotot, amelyet te adtál a világnak? Végül leszakítottuk a gyümölcsöt, felcsillant a jó tudásának reménye is, viszont nincs meg bennünk a megfelelő alap, hogy e hatalmas tudás végtelen terhét elhordozzuk.

Ma már látjuk, hogy az emberiség az óceánok mélyétől a magasabb légköri rétegekig az egész világra

hatással van, nincs a világunknak egyetlen olyan pontja sem, amely ne viselné emberi tevékenységünk nyomait. Bár emberi hatalmunkat kiterjesztettük a föld minden pontjára, úgy tűnik, a jó és a rossz tudása még nem elegendő ahhoz, hogy hozzád hasonlónak váljunk, hogy felnőtté fejlődjünk. Bár tudást szerezünk, a bölcsességet nem birtokoljuk. Istenünk, fel kell ismerjünk, hogy egyéni és közös bölcsességünk a teremtményi öntudatban gyökerezik. Ha leszakítot-

„Hanem jól tudja Isten, hogy azon a napon, amelyen esztek belőle, megnyílik a szemetek, és olyanok lesztek, mint az Isten: tudni fogjátok, mi a jó és mi a rossz.”

(1Móz 3,5)

tuk a jó és a rossz tudásának gyümölcsét, felelősséget tartozunk teremtett világodért és a következő generációk életéért. Teremtményeidként fel kell ismerünk, hogy az élet a legnagyobb földi érték, amelyet semmiféle fejlődés nevében nem szabad feláldozni. Néha pedig úgy tűnik, hogy nem tudunk hibáinkból tanulni, és gyarlóságunk felülkerekedik rajtunk.

Istenünk, kérünk, segíts, hogy hibáinkon tudjunk felülkerekedni, a kizsákmányoló magatartásunkból tudjunk kilépni a teremtett világ szeretete felé. Segíts megtanulni, hogy a világunk szeretete és óvása mindannyiunk emberi felelőssége. Ahhoz adj erőt, hogy a természetben meglássuk az ég felé tornyosuló templomod, ahol helye van istenkeresésünknek és imádságainknak egyaránt. Adj látást, hogy a szeretet szemüvegén keresztül nézzük a körülöttünk lévő világot, hogy ne rombolói legyünk, hanem teremtői annak. Segíts, hogy figyelmünket a kisemmizett és elszegényedett emberek felé is tudjuk fordítani, hogy megérezzük felelősségünket embertársaink és más teremtményeid iránt. Add, hogy minden emberben, de leginkább világunk vezetőiben erősödjék a felelősség teremtett világod iránt, csökkenjen a kapzsiság és a kizsákmányolás áldozatainak száma.

Ha szabadságra és felelősségre teremtettél, te vezess bennünket azon az úton, ahol hibáinkból tanulva, akarathoz illeszthetjük elképzeléseinket. Így légy mivelünk, így légy a mi segítségünk.

Ámen.

HITFORRÁS

Felelősségünk a teremtésért

Kedves Keresztény Testvéreim, Atyámfiak! Gyermekkorom nyári vakációit legtöbbször Homoródújfaluban, a mindkét ágon ott élt nagyszüleimnél töltöttem. Emlékszem, az édesanyám felőli nagymamáméknál a nyári konyhában volt egy gáztűzhely, amelynek a sütő részét, ha lenyitottam, tele volt régi képeslapokkal.

Az egyik képeslapot éppen a nagyszüleim küldték haza a családnak Szovátáról, ahol egy kiránduláson voltak a 70-es években. A román feliratú, a múlt rendszer fakó színességével nyomtatott képeslap és a hátán a nagyszüleim üzenete egyértelműen arról árulkodott, hogy Szováta már abban az időben nagyon szép és népszerű hely volt.

Manapság gyakran fordulunk meg családtagjaimmal olyan társaságokban, ahol nem feltétlenül ismernek, nem tudják rólunk, hogy pontosan hol lakunk, honnan is érkeztünk. Amikor pedig kiderül, hogy jelenleg Szovátán élünk, akkor legtöbbször már-már homályos tekintettel, az érzékenyülés határán, nagy, vágyakozásról árulkodó vagy éppen nosztalgizáló sóhajok közepette mondják: „óóó, de jó nektek... Szovátán... ó, micsoda szép hely, ó... Szováta!!!...”

Az is előfordult már, hogy hozzáfűztünk volna mindehhez valamit, de addigra már teljesen „elvesztettük” a beszélgetőpartnert... Ilyenkor azt láttuk, hogy pár másodpercig ugyan, de gondolatban teljesen máshol voltak, talán elképzelték, felidéztek, újraélték tapasztalataikat, valamikori szovátai élményeiket.

Aztán újrakalibrálva magukat a beszélgetés folyamatához, általában elkezdtek mesélni elsősorban a Medve-tóról, a városról, esetleg az itt eltöltött nyaralásokról, a kezelésekről, régi szép időkről.

Ilyenkor én – nem mondhatni, hogy álmodozó, sőt inkább csak racionális típus lévén – megpróbálok a magam módján néhány kijózanító válaszmendatot megfogalmazni: „valóban szép hely, de azért nem kell túlzásba esni, nem a mi kertünkben van a Medve-tó, nem is a partján lakunk stb.”, de persze már minden kimondott szó felesleges, csak a révületbe esett arcok maradnak.

De az is igaz, hogy sokszor azért én magam is elbámultam az udvarról vagy az ablakon keresztül, netán egy-egy fürdőtelepi séta közben, és arra gondolok ilyenkor, hogy valóban milyen szép, rendezett, csendes és nem utolsósorban ritka zöld környezetben van ez a kisváros, maradtak meg, vagy egyáltalán épültek fel a házak, villák nemcsak a telepen,

BENEDEK
CSONGOR

hanem az egész település területén, sőt, tulajdonképpen az egész Sóvidéken.

Meg kell hagyni tehát, hogy a teremtet világ erdélyi tájainak igencsak kivételes, különleges és egyedi helyei között lehet számon tartani a Sóvidéket, azon belül pedig Szovátát.

Vannak itt sóstavak, de van sóhát, sószoros, sóbánya, sóút, kezelőbázisok, aztán dombok, erdők, mezők, legelők, kilátók, és sorolhatnám, de nem hiszem, hogy szükséges itt a reklám.

„Ekkor magához hívta a sokaságot tanítványaival együtt, és ezt mondta nekik: Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel a keresztyét, és kövessen engem! Mert aki meg akarja menteni az életét, az elveszti azt, aki pedig elveszti az életét énértem és az evangéliumért, megmenti azt. Mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, de élete veszendőbe megy?”

(Mk 8,34–36)

Sokkal érdekesebb megfogalmazni azt a kérdést, hogy vajon hányan élnek vagy élhetik le az életüket ilyen környezetben. Vajon a föld lakosságának hány százaléka mondhatja el magáról, hogy neki megadatott ilyen vagy ehhez hasonló, élhető környezetben lakni családjával együtt, ahol a levegő nemcsak tiszta, nemcsak nem szennyező, hanem az ország minden területéről jönnek ide, ráadásul még fizetni is hajlandóak azért, hogy néhány napot eltölthessenek a vidéken.

Vagy hányan mondhatják egyáltalán annyira szerencsésnek magukat, hogy a veszélyes természeti jelenségektől viszonylag nem háborgatva (hála Istennek), de szemet gyönyörködtető, zöld és domborzati formákban olyan változatos vidékeken élhetnek, mint Erdély gyakorlatilag teljes területe?

És mindezekkel ellentétben hány száz és száz millióan kénytelenek úgy élni a világ különböző pontjain, hogy a szennyezettség valamilyen formája által

„meg vannak fertőzve”, sőt szinte meg van pecsételve a sorsuk, az ő és családjuk élete!

Egyházunk a 2024-es esztendőt az imádkozás évévé nyilvánította. Ezen belül pedig az áprilisi hónap tematikájaként a teremtett világunkért szóló imát, imádkozást jelölte ki. Ehhez talán érdemes azt is hozzatenni, hogy a 2020-as esztendő a felelősség éve volt, ennek keretében pedig a februári hónap a felelősségünk a teremtett világért tematikát kapta a leosztások rendjén.

Meggyőződésem, hogy e két dolog szoros összefüggésben van. Teremtett világunkért kötelességünk imádkozni, de kötelességünk felelősséget vállalni is, amiről ennek megfelelően cselekedeteink által is tanúbizonyságot kell tennünk.

Mit jelent a felelősség? A felelősség a magyar értelmező szótár szerint erkölcsi, jogi vagy hivatalos kötelezettség, amelynek alapján valaki, valamely testület vagy közösség valakiért vagy valamiért felelős, vagyis számot adni tartozik.

Mindeközben szól hozzánk az evangéliumi üzenet is: „mit használ ugyanis az embernek, ha az egész világot megnyeri, de élete veszendőbe megy?”

Jézus szavai ezek. Jézus mondja ezt a tanítványainak és a sokaságnak... Azoknak, akik az ő követésére akarják elszánni magukat. Arról beszél a felolvasott bibliai versekben a Mester, hogyha valaki őt követni akarja, az fel kell hagyjon addigi életével. És ha ezt valóban meg tudja tenni Jézus követéséért és az evangéliumért, akkor annak igazán sikerül megmentenie saját életét.

Megfogalmazódik a kérdés: milyen összefüggést lehet a teremtett világért érzett vagy vállalt felelősség és a Jézus követéséről szóló történet között felfedezni?

Először is Isten az ember gondjaira bízta a teremtett világot, ezért felelősek vagyunk érte. Nekünk, keresztény unitáriusoknak Jézus követése alapvető irányvonal. Jézus követése pedig az evangélium megtartását, Isten akaratának teljesítését jelenti. Isten akaratát pedig azért kell teljesítenünk, mert az egy követendő példát, jó irányt, erkölcsös életvitelt, egy szóval a törvényt jelenti.

Isten a teremtéskor ezt mondta: „Alkossunk embert a képmásunkra, hozzánk hasonlónak: uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a jószágokon, az összes vadállaton és az összes csúszómászón, ami a földön csúszik-mászik.” (1Móz 1,26)

Istennek tehát az lehetett az akarata, hogy a rend fenntartása és igazgatása érdekében az ember vigyázza a teremtett világot. De ez semmiképp nem a teremtett világ féktelen kihasználását, kiaknázását és kiszipolyozását jelenti. Ez ellentétes az isteni törvényekkel!

A természeti környezettel szembeni helytelen emberi magatartás okai között valószínűleg ott van a Biblia üzenetének félreértelmezése is. De bizonyosan

ott van a nagyravágyás, a hatalomvágy, a féktelen uralkodási, birtoklási kedv és vágy, vagy éppen kényszer is.

De „mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, de élete veszendőbe megy?” – hangzik a jézusi kérdés... ám ez sokszor talál süket fülekre.

Mert hányan és hányan vágnak arra, és tesznek is azért nem keveset, hogy a fél világot megnyerjék, vagy éppen elfoglalják, birtokolják.

Az ember az eget, földet, vizeket úgy uralja vagy próbálja birtokolni, hogy közben bitorolja és szennyezi is azt, és mindeközben mintha egyáltalán nem akarná észrevenni ezt.

Manapság az élet minden területén egyetértenek abban, hogy súlyos környezeti válsággal nézünk szembe. Az ember féktelenül, mértéktelenül és gátlástalanul avatkozik be a természetbe, a természeti folyamatokba.

A mértéktelen és gátlástalan beavatkozás pedig azt jelenti, hogy az ember az egész világot megnyerni akarja, de végső soron „mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, de élete veszendőbe megy?”

Más bibliafordításokban a kérdés így fejeződik be: „lelkében pedig kárt vall.” A lélek kifejezés itt akár konkrétan az életet is jelentheti, vagyis azt az életet, amelyet az ember Istentől ajándékba kapott. Ha pedig lelkében, életében kárt vall, akkor hogyan nevezheti jó lelkiismerettel Isten képére és hasonlatosságára teremtett élőlénynek magát?

És bizony úgy tűnik, hogy azon az úton jár, amelyen kárt vall, mert az isteni törvényt, Isten akaratát nem tartja meg, mintha nem is akarná azt szem előtt tartani.

Egyházunk imára szólít fel minden hívő, jóakarátú embert, akinek fontos a teremtett világ. A keresztény, unitárius erkölcsstan ugyanakkor továbblép, és egyenesen a felelősségre és annak vállalására hívja fel figyelmünket.

Imádkoznunk kell a teremtett világért, imádkoznunk kell azért is ugyanakkor, hogy sok jóindulatú és jóakarátú ember legyen a földön, aki a teremtett világ védelmének fontosságát megérti és hajlandó ezért fellépni, cselekedni, ha kell, a második mér földet is megtenni.

Felelősek vagyunk azért, hogy legalább ott, ahol élünk, a természeti környezetet ne csak a jelen generáció közvetlen hasznának és érvényesülésének vessük alá, ne rövidlátó módon gazdálkodjunk vele, hanem gondoljunk a következő generációkra is, hiszen Isten nekik is teremtette és szánta ezt a földet.

Mi a szovatai unitárius templomban sokszor imádkozunk településünkért, teremtett világunkért és próbáljuk legjobb indulatunk és tudásunk szerint óvni és vigyázni környezetünket. Ebben legyünk segítségére egymásnak minden időben.

Gondviselő Istenünk! (Ima)

Újabb mérföldkövet hagyunk magunk mögött néhány nappal ezelőtt, hiszen átléptük a csillagászati értelemben vett tavasz küszöbét is, amely reményeink szerint újabb lendületet hoz az életünkbe.

A tavasz, a megújuló élet, a természet ébredése mintha az embert is kizökkentené az álmos, téli bóbiskolásából, és arra készítetné, hogy újrakezdje vagy éppen nagyobb lelkesedéssel folytassa teremtő és alkotó munkáját. Mert ahogy te, Istenünk, megalkottad és megteremtetted az embert, úgy az embert is megáldottad az alkotás és teremtés lehetőségével, csak kisebb léptékekben.

Köszönjük neked, hogy ilyen látványosan szép, de ugyanakkor csendes környezetben élhetjük minden-

napjainkat, ahol megélhetésünk biztosításáért nemcsak dolgozni tudunk, hanem lehetőségünk van rácsodálkozni a természet szépségére, csodálatos átalakulásának folyamataira is.

Köszönjük, hogy lehetőségünk van alkotni, hogy képessé tettél minket formálni, építeni és szépíteni környezetünket, és ez a munka ilyenkor a tavasz beköszöntével még látványosabb, még hangsúlyosabb lesz.

Mindehhez a munkához kérjük a te segítséged, adj számunkra erőt, jó kedvet, felelősségtudatot, hiszen nemcsak az alkotás lehetőségét, hanem a felelősséget is kell éreznünk magunkban, amellyel a teremtett világot, ugyanakkor a személyes és közösségi tereinket is széppé tudjuk tenni a te áldással. Ámen.

LÉLEKTÉRKÉP

Gondolatok a teremtett világról

SIMÓ MELINDA

Bevezetésként hadd végezzünk el, kedves Olvasó, közösen egy gyakorlatot. A gyakorlat címe: *Biztonságos hely*. Felhívó szövege a következő: Amikor szomorúnak vagy feszültnek érzed magad, segíthet, ha egy olyan helyre gondolsz, ahol biztonságban érzed magad és boldog vagy. Van, aki kinti helyekre gondol szívesen, van, aki a kedvenc helyére a házukban, vagy egy vágyott nyaralás helyszínére. Te hol érzed magad biztonságban? Lehet valóságos vagy képzeletbeli hely is.

Figyelj a hely hangjaira, arra, hogy milyen illatok vannak ott. Minél részletesebben jelenjen meg ez a hely lelki szemeid előtt, és amennyiben rajzolni támad kedved, néhány vonással vázold a biztonságos helyedet.

Diákcsoportokban erre a felhívó szövegre készülnek rajzok a természetről, és készülnek olyanok, amelyek belső tereket ábrázolnak.

Érdekesnek találom, hogy a belső terek gyakrabban szerepelnek biztonságos helyként. Talán ez is jelzi, hogy a mai ember a körülötte levő teremtett világtól egyre távolabbra kerül.

Fontosabb talán az a hely, amelyet emberként teremtünk, mint az, amelyben teremtettünk.

Távolí a ma emberének a Máté evangéliumából ismert tanács: „Tekintetek az égi madarakra, hogy nem vetnek, nem aratnak, sem csűrbe nem takarnak; és a ti mennyei Atyátok eltartja azokat.” (Mt 6,26)

Pár napja a GoogleFotók alkalmazás az általam készített képekből alkotott egy albumot, amit *Fák*

közöttnek nevezett el. A válogatást egy, a Retyezát-hegységben tett közös túrázáson készült képpel kezdte, rajta egy tájban gyönyörködő társunkkal. Ezt a piski arborétum egyik gyönyörű platánfája alatti padon készült kép követte, majd jött egy, a zeteváraljai őszi erdőről, ahol épp a konfirmandusokkal vagyunk. Végül egy olyan fénykép következett, amelyet a székeludvarhelyi katolikus temetőben készítettem, az ottani öreg gesztenyefák májusi pompájukban köszöntek vissza rám a képernyőről.

Először a hála érzése járt át, és mindegyik kép valahogyan illett volna az előzőekben ismertetett gyakorlatomba. Aztán bekúszott az a gondolat, hogy de vajon meddig csodálhatjuk, nyerhetünk erőt, energiát a fáktól, a teremtett környezetunktől? Ezt a gondolatot az ökoszorongásként ismert érzés követte.

Egyre inkább érzékenyebbek leszünk a környezet-pusztításra, a klímaváltozásra és a természeti katasztrófákra, ami szorongással, aggodalommal jár. Ez az érzelmi állapot egyre nagyobb figyelmet kap mind a tudományos közösség, mind a társadalom részéről.

A Conservation International kilenc éve egy kisfilmet tett közé a YouTube-csatornáján *Beszél a természet* (Nature is speaking) címmel. Julia Roberts Oscar-díjas színésznő kölcsönzi a hangját az anyatermészetnek. A kisfilm elején elhangzik, hogy az anyatermészet négy és fél billió éves, ami pontosan huszonkétezer ötszázszor több idő, mint amióta mi, emberek létezőnk. Vajon képesek vagyunk felfogni, hogy mennyi idő a négy és fél billió év?

A kisfilm vége igen tanulságos mondattal zárul: a természetnek nincs szüksége az emberre, az embernek van szüksége a természetre.

Gondolkodtál azon, hogy a minket körülvevő természet lehet Isten ajándéka az embernek? Hogyan bánunk ezzel az ajándékkal?

Nézzük, hogyan segíti mentális jóllétünket az, ha tudatosan odafigyelünk teremtet világunkra!

Jane Bray tanácsadó szerint: „A természet egy óriási kiaknázatlan erőforrás a mentális egészség számára. Sokan tapasztalták a természetjárás előnyeit a COVID-19-járvány hosszú hónapjaiban.”

A kutatások kimutatták, hogy a járvány éveiben a séta volt az egyik leghatékonyabb megküzdési stratégia, és sokan beszámoltak arról, hogy a zöld területeken való tartózkodás alapvető fontosságú volt mentális egészségük szempontjából.

A zöld területen való időtöltés vagy a természet bevonása mindennapi életünkbe mind a mentális, mind pedig a fizikai jólétünkre kedvező hatással lehet. Például a kertészkedés: ételkészítés-termelés vagy virágok termesztése, a szabadtéri mozgás sok pozitív hatással járhat.

A kutatások azt mutatják, hogy a természet és a szabadban eltöltött idő élvezete javíthatja közérzetünket, mentális jóllétünket, valamint csökkenti az olyan állapotokat, mint a depresszió, szorongás, kettes típusú cukorbetegség.

A brit egészségügyben például elkezdtek a zöld recepteket, ami egy olyan gyakorlat, amelyben az egész-

ségügyi szakemberek nem klinikai beavatkozásokra irányítják a pácienseket, hanem a természetben végzendő tevékenységek felé. Ezek a beavatkozások a kertészkedéstől kezdve az szabadtéri mindfulness (tudatos jelenlét) foglalkozásokon, az ökoterápiás sétákon át egészen a faültetésig terjedhetnek. Az elv, amire ez a gyakorlat épül: a természet gyógyító ereje és az emberek életét átalakító szerepe.

Románia tanügyében újdonságnak számít a zöld hét bevezetése. Ezzel is több lehetőséget lehet teremteni arra, hogy újra kapcsolódni tudjon egyén és környezete.

Figyeltél arra, kedves Olvasó, hogy van-e a templomnak kertje? Ahol van, úgy működik-e, mint egy közösségi tér?

Mi, székelyudvarhelyi belvárosi unitáriusok nagyon szép templomkert kialakításán dolgozunk, egy olyanon, amely a régi kolostori kertek hangulatát idézi majd vissza, ahol lehetőség nyílik arra, hogy a Teremtő és a teremtmény, az ember kapcsolata mélyüljön a teremtet világ szépségén való elmélkedés révén.

Gyakorlattal indult ez az írás, végezetül hadd zárjunk egy újabb gyakorlattal. Közeleg a föld napja, és a Sissi-filmekből elhíresült mondást ajánlom április 22-én, a földünknek szentelt napon kipróbálásra:

„Ha valaha az életben bánatos leszel, mindig menj ki egy közeli erdőbe, és minden fában, minden bokorban, minden növényben és állatban érezni fogod Isten jóságát és mindenhatóságát.”

LÉLEKTÉRKÉP

A teremtet világ bűvöletében

DEMETER ERIKA

A mikor vallásórák során arról beszélünk, hogy felelősek vagyunk a környezetünkért, minden nemzedéknek kiadom házi feladatba, hogy nézzenek utána a különböző típusú szemét lebomlási idejének. Bár általában tudják, hogy mi bomlik fel és mi nem, vagy csak hosszú évek alatt, mégis jó látni az elkerekedett szemeket, ahogy ők maguk mutatják be, sorolják fel az összegyűjtött adatokat. Mennyi mindennek kell több száz év ahhoz, hogy lebomoljon!

E megdöbbentő felismeréssel próbálok hatni az ifjú nemzedékre, hogy környezettudatosabban éljenek. Hogy mennyire lesz hatásos, ezt a jövő fogja igazolni.

Isten teremtet világát a maga gazdagságával ajándékba kaptuk. Ennek az ajándéknak sem a csomagolását, sem annak apró részeit nem dobhatjuk

felelőtlenül el. A keresztény ember annak tudatában él és dolgozik, hogy Isten teremtet világára, a környezetünkre vigyázni kell. Már jól benne járunk a természet újraéledésének folyamatában. Minden tavasszal megcsodálom a feltörekvő élet erejét. Nem csak a jégpáncél alól életre néző tavaszi virág kitartása, de a teljes zöldövezet pazar oxigéntermelése is pillanatnyi megállásra késztet ilyenkor. Mekkora hálával tartozunk mindannyian mindezért! Mennyire életteremtően van minden elrendezve a jó Isten által! Mennyi áldás vesz körül minden nap – ha van időnk rá és elég nyitott szemünk, szívünk, felismerjük ezt. Ám ha egyszer elbűvöl ez a felismerés, lelkünk megtelik hálával, kicsordul szívünkéből a köszönet, és sokáig, elcsendesedve csak érzékeljük a létet. Valahonnan mélyről

imádság tör utat, a hangszálainkon átremeg, és útjára indul a végtelen és jóságos Teremtőnk felé.

Úgy gondolom, hogy imádságot indítani a teremtőnkhez, gyönyörűséges világunkért többféleképpen és több módon lehet. A dicsőítés egy formája lehet az is, ha a reggelt csendben fogadod, olyan csendesen, hogy szinte látni véled, ahogy a nap fénycsóvája rátérül a domboldalra. Együtt emeled tekinteted a születő fénnel az ég magasába, míg kicsordul szemed sarkából a hála.

Ima lehet, ahogy a suhanó autó ablakából végigsimítod tekintetteddel az egyre zöldebbé váló erdőt, benne a sokféle apró és nagy állatvilággal, melyek összetartoznak. Ima lehet az is, amikor munkába igyekezve megtorpansz egy aszfaltot áttörő zöld növény előtt, felismerve az élet erejét. Imamozzanat az is, amikor az eső elől nem elmenekülsz, hanem engeded általa tisztává mosdani lelkedet, átadva magad az érzés tisztaságának, ahogy leperreg az eső az arcodon, szabadon, tisztán, hidegen, és eggyé válik veled. Az ebéd zajos csörömpölésébe belehallani a csendet szintén imádsággá válhat, hiszen az élet lüktetését tükrözi. A délutáni fáradt hazatérésben is fellelhető az áhítat bensősége, ha sikerül szíved elcsendesíteni és békét kötni a helyzet bonyodalmaival, elfogadva azt.

Végül a hazaérkezés fáradtságos reménye a nyugalomra elhozhatja az önátadás csodáját, mellyel leteszed életed a mindenható Jóság kezébe. Teszed pedig mindezt abból a szent meggyőződésből, hogy minden

összetartozik, minden egybetartozik. Emberi élet, természeti lét mind együtt lüktet egy végtelen harmóniában a Teremtővel. Ennek te is része vagy, és neked is felelős részed van ez életlúktetésben!

Úgy hajtani álmra a fejed, hogy közben bízol az új ébredésben, úgy feküdni csillagdunyha alatt, hogy érezd a végtelen oltalmát Gondviselődnél: ez a feltétel nélküli bizalom, a hit! Az a hit, amelyet párna-melegen tartva magadhoz ölelsz, minden jó és rossz percében az életednek. Ez a hit tesz képessé minket arra, hogy környezetünkben felismerjük Isten kéznyomát. Ez a belső erő láttatja meg velünk a hétköznapiak ünneppé magasztosulását egy mozdulatban, egy szóban, egy ölelésben, egy simogató szellőben vagy épp egy állat odaadó hűségében.

Ezeknek fényében egész életünk lehet hálaima a teremtet világért, ha időnként rácsodálkozunk apró létrészletekre, észrevesszük a felgyorsulásban a lassulás lehetőségét, aggodalmaink közt felsejlik az alázatos meghajlás a mindenség előtt.

Ahogy ezeket a sorokat írom, egyre erősebben hallok az ifjúsági ének dallamát lelkemben: „Róla beszél fű, virág, / verebek és pacsirták, // Rügysző és lombos fák, / a simogató szél...”

Teremtett világunk róla beszél, nemcsak szóval, de minden színárnyalattal, minden történéssel, minden csenddel. Észleljük, érzékeljük, halljuk és lássuk meg!

A jó Isten pedig tegye egész életünket imádságos hálává az ő csodásan megteremtett világáért!

Vizitáció Korondon és Fenyőkúton

• A Korondi Unitárius Egyházközség, valamint a Fenyőkúti Unitárius Leányegyházközség március 9–10-én fogadta a Püspöki Vizitációt. A vizitáció tagjai március 9-én 11 órára érkeztek meg a korondi egyházközségbe. A küldöttséget a falu határában fogadta az egyházközség és egyházkör vezetősége, ahol Lázár Levente lelkész köszöntötte az egybegyűlteket. A Korondi Fúvószenekar kíséretében a vizitáció tagjai hintóval vonultak fel a településen. A lelkészi lakás udvarára érkezve Demeter Erika lelkész mondott köszöntőt, majd a helyi nőszövetség ünnepi műsorára került sor. A Püspöki Vizitáció az egyházközség vezetésével, az egyházkör lelkészeivel, az egyházközség keblitanácsával, gyülekezeti tagokkal közös áhítatra vonult be a templomba, a szertartást Kovács István püspök végezte.

Ezt követően a Püspöki Vizitáció tagjai a polgármesteri hivatalban tettek látogatást, ahol a település elöljáróival folytattak beszél-

getést az egyházközség és az önkormányzat közös ügyeiről.

A látogatás a korondi egyházközséghez tartozó fenyőkúti leányegyházközségnél folytatódott. Lázár Levente lelkész köszöntése után Molnos Adrienn és Tóth

Kitti szavalatára került sor. A fenyőközi templomban Kovács István püspök áhítatában utalt arra, hogy unitárius egyházunk legmagasabban fekvő templomában imádkozhatunk. Az áhítat után Demeter Erika lelkész mondott köszöntőt. A fenyőközi gyülekezetet egy csokor hóvirághoz hasonlította, hiszen ez a közösség is olyan tiszta lelkű, egyszerű, akár a hóvirág, de olyan ereje van, hogy a jégen is képes áttörni. Az áhítatot követően a szeretetotthonban közebédre került sor.

A fenyőközi kiszállást követően a vizitáció tagjai az egyházközség ingó és ingatlan vagyonát vették számba, látogatást tettek a temetőkhöz, meglátogatták az egyházközség udvarán található kántori lakot, illetve megtekintették az anyakönyveket, iratokat. Délután az egyházközség elnökségével, valamint keblitanácsával folytattak beszélgetést a gyülekezetépítő tevékenységekről. A Püspöki Vizitáció szombati munkálatai vacsorával zárultak a Molnos-kúriában, ezúton is köszönjük Molnos Domokos családjának a vendégszeretetet.

A Püspöki Vizitáció március 10-én a 11 órakor kezdődő istentisztelet keretében találkozott a korondi gyülekezet híveivel. Ez alkalommal az imát Csáki Levente, a Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör esperese mondta, a szószéki szolgálatot Kovács István főpásztor végezte. Prédikációjában kiemelte, hogy a hétvége során igyekeztek megfejteni, mi lehet a korondi egyházközség titka, mi az, amitől ilyen összetartó ez a közösség. Véleménye szerint a válasz mindenekelőtt a hit és hagyománytisztelet. A szószéki szolgálat után a Korondi Unitárius Egyházközség nőszövetségének műsorára került sor. Az egyházközség nevében Lázár Levente lelkész köszöntötte a Püspöki Vizitáció tagjait, valamint a gyülekezetet, örömét fejezte ki, hogy Kovács István püspök első vizitációs útja Korondra vezetett. A köszöntőbeszéd után a lelkész felkérte a gondnokot, jegyzőt, pénztárost, valamint a keblitanács tagjait a szolgálati eskütelre. Az eskütel után köszöntőbeszédre került sor, elsőként Bíró Lajos, az egyházközség gondnoka szólt az

egybegyűltekhöz, majd Balla Imre római katolikus plébános. A Romániai Magyar Demokrata Szövetség képviselőjében Antal Lóránt szenátor a közösségi együvé tartozás fontosságára hívta fel a figyelmet, Bíró Barna Botond, az RMDSZ udvarhelyszéki területi szervezetének elnöke, Hargita Megye Tanácsának al-elnöke megfogalmazta, a korondi közösség sikerének oka van: amíg mások aggódnak a jövőért, addig a korondi emberek tesznek a jövőért, cselekednek. Az önkormányzat részéről Katona Mihály polgármester elmondta, jó kezekben van a Korondi Unitárius Egyházközség.

Az elhangzott köszöntésekre Farkas Emőd főgondnok válaszolt a Püspöki Vizitáció nevében, örömről és meghatottságról számolt be, hiszen a vizitáció alkalmával szembesült azzal, hogy milyen tehetséges és alkalmas keblitanácsi tagok vezetik az egyházközséget, az egyházközség elnöksége komolyan veszi a hivatását, mindannyian elkötelezettek az egyházi hivatásgyakorlás iránt. Burus Endre egyházköri felügyelőgondnok azt hangsúlyozta, hogy Korondon nemcsak az anyagi feltételek megléte biztosítja a jó működést, hanem a lelki és szellemi hozzájárulás is a siker, a titok része.

Csáki Levente esperes az egyházkör nevében köszöntötte a Püspöki Vizitációt, kiemelte, hogy mindig öröm számára Korondon lenni, majd ünnepélyesen megnyitotta a közgyűlést.

Kovács István püspök üdvözölte a közgyűlés tagjait, és az elmúlt napokban tapasztaltakról számolt be. A település előjáróival való beszélgetést követően kiemelte, hogy sokat segít a településnek, ha nemcsak az infrastruktúrával foglalkozik az önkormányzat vezetése, hanem a lélekre is odafigyel, hiszen akkor tudnak igazi közösségi élmények megvalósulni, ezért fontos a felekezetek közötti harmónia is.

Az elnökséggel és keblitanáccsal való beszélgetés nyomán kirajzolódott, hogy milyen sokszínű gyülekezetépítő munka folyik az egyházközségben, a lelkész házaspár napi kapcsolatban van a hívekkel. A főpásztor megköszönte a korondiak hagyománytiszteletét, egyházszeretetét, a közösség erejét, munkáját, áldozatkészségét, barátságát.

A közgyűlés keretében Székely Kinga-Réka hitéleti és missziói előadó-tanácsos az egyházközség hitéletét ismertette, kiemelve a példaértékű egyházközségi tevékenységet. Kovács István püspök emléklapot adott át az egyházközség, a lelkészek és a gondnok részére, majd bezárta a közgyűlés munkálatait. Az ünnepi istentisztelet az unitárius hitvallás közös elmondásával, valamint a himnusz eléneklésével zárult.

Isten áldása legyen az egyházközség működésén és a hívek életén!

A MAGYAR UNITÁRIUS EGYHÁZ
PÜSPÖKI HIVATALA

Bencédi örömnép

MAKKAI-ILKEI ILDIKÓ

• Örömnepet ült közösségünk március 16-án. 2019-ben egyházközségünk megvásárolt egy hagyományos székely portát, s azóta a telken levő épületek folyamatosan változnak, újulnak, átalakulnak, szépülnek. 2022-ben a Magyar Kormány támogatásának köszönhetően hozzáfogtunk a csűr átépítéséhez, átalakításához. Az elkészült és kultúracsúrré átalakult épület Bencédi Székely István nevét viseli. Hálát adtunk Istenünknek, hogy mindig adott eleget, hogy az építőkkal, az álmodókkal, a fáradozókkal együtt építette, szépítette e házat, hogy e csodálatos épületet átengedhettük közösségünk szolgálatába.

Ünnepünket hálaadó istentisztelettel kezdtük, meghívott szolgálatvégzőnk főtisztelendő Kovács István püspök volt, aki meghatódva nézett körül a megújult falak között, de még inkább meghatódott, amikor a lélekszámban, a lelkesedésben folyton megújuló kis közösségünkre nézett. Ünnepi beszédében kiemelte, hogy a központunk névadójának, Bencédi Székely Istvánnak életművét sokat kell emlegetnünk, hiszen a 16. században élt reformátor, történetíró az elsők között volt, aki az anyanyelv fontosságát hangsúlyozta, elsőként írt magyar nyelven világtörténeti munkát, elsőként fordította le és jelentette meg magyar nyelven a zsoltárokat, és az első magyar nyelvű teljes bibliafordításban is oroszlánrészt vállalt. Köszönjük Csáki Levente esperes köszöntő-, közösségünket üdvözlő és Antal István Lóránt szenátor az elvégzett munkával kapcsolatosan kifejezett elismerő szavait.

Meghatódva fordultam e szép ünnepen az ünnepelő arcok felé. „Nézlek titeket, kikkel összefonódott szívünk az elmúlt években. Nézlek titeket, kiknek köszönhetően sokaknak elújságotam már kicsiny falum rendes feltámadását, a sok-sok csodát, amit átéltünk, megéltünk az évek során: látom a falakról is ránk mosolygó, szívünkben továbbélő elődöket, de olyan jó ma látni a folytatást, titeket, drága gyermekeink, unokáink, szép ifjaink, az Úr kedves ajándékai, hálásak

vagyunk értetek gondviselő Istenünknek. Nagyon sokan mondják rólunk, bencédiekről: Úgy éltek ti ott, mint egy nagycsalád! Boldog vagyok, mikor ezt halom, és tudom, hogy így van ez, mint egy igazi családban, közös a vér és közös a név, közös a nyelv és közös a cél, közös az öröm és közös a bánat, közös a feladat és közös a szolgálat. Egy otthon akkor lesz igazi otthon, ha falai között élet, szeretet, megértés van, ha falai között, egymás vállára borulnak a benne élők, ha emlékek születnek benne és kötnek hozzá. Azt kívánom, hogy egy családként élő közösségünk új otthonában minél többször találkozzunk, azt kívánom, hadd gyűljön az emlék, azt kérem Istenünktől, hogy a gyerekeink gyerekei is azt vallják, amit az én gyerekeim: »Anyá, olyan jó volt itt felnőni, bunkert építeni a Szalon partján, friss levegőn a határban biciklizni, pásztorkutyák előtt menekülni, s mikor lemaradtam a többiektől, mert a biciklim levetette a láncot, bár jöttek a pásztorkutyák, de a barátom ott maradt velem a bajban, el nem hagyott.« Adja Istenünk, hogy el ne hagyjuk egymást, legyünk ott bajban, de az örömben is, örüljünk egymásnak úgy, ahogyan ezt ma is tesszük! Boldog az az ember, aki ilyenekkel tölti meg a tegeztét!”

Ünnepünk során köszönetet mondtunk mindazoknak, akik e csodálatosan szép épület megszületésében és az ünnep létrejöttében részt vállaltak.

Ünnepi műsoruk rendjén elsőként a Molnar Thiess család muzsikálását, lelkünket megörvendezető dallamait hallgattuk. Majd fellépett gyülekezetünk vegyes kórusa, vegyes olyan értelemben is, hogy a legkisebb éneklő három, a legnagyobb hetvenhárom éves. A csodaszép dallamok, a szívhez szóló versek Pap Margit és Pap Emőke tolmácsolásában sokunk szeméből könnyeket csaltak elő.

Ezt követően sor került az emléktáblák leleplezésére, majd főtisztelendő Kovács István püspök áldása zárta az ünnepet.

A közös ebéd elfogyasztása közben a Berde Mózes Unitárius Gimnázium Vadrózsák néptáncsoportjának előadása fokozta bennünk a nemes, szép érzéseket. Köszönjük Nemes Annamária zenetanárnak és Józsa Levente néptáncoktatónak, hogy e lelkes, népes, táncoslábú, csodaszép ifjakat gyülekezetünkbe kalauzolták.

Ünnepünkön több mint kétszázan vettek részt, az együttlét öröme mindenkit magával ragadott: itthon élőt, hazatérőt, testvért, jóbarátot. Arra hívtuk az egybegyűlteket, hogy tekintsék meg a csűr szobáit, a nemrég megnyílt falumúzeumot, amelynek szintén ez a porta ad otthont. Ölelje át újra egymást a múlt, a jelen és a jövő reménysége!

A székelyderzsi rovásírásos téglakálváriájának rövid leírása

ANDRÁSI GYÖRGY

• Hozzávetőleg két hónappal ezelőtt a székelyderzsi unitárius lelkésztestvéremmel folytatott telefonbeszélgetésünk az egyházközségük rovásírásos téglájának a történetére terelődött. Mivel a megbeszélte személyes találkozás a felvetett téma részleteinek kifejtésére nem valósult meg, hogy a történethez elmondhassam a magam csekély hozzájárulását, kísérletet teszek arra, hogy kiegészítésképpen, röviden összefoglaljam a téglakálváriájának egy eddig kevésbé ismert részletét.

A székelyderzsi unitárius erődtemplom számos szemet-lelket gyönyörködtető építés- és egyháztörténeti kincse van, köztük egy értékes rovásírásos téglakálváriája.

Tudomásom szerint egyházunk három templomában van székely rovásírásos emlék. Az egyik, a talán legismertebb, legtöbbet emlegetett, az énlaki templom egyik festett mennyezeti kazettáján olvasható. A másik, amelynek valószínűsített eredete és története a legrégebbi, az a székelyderzsi téglakálváriába vésett rovásírásos emlék. A harmadik, a kevésbé ismert, a homoródkarácsonyfalvi toronyfeljáró falába beépített kövön látható.

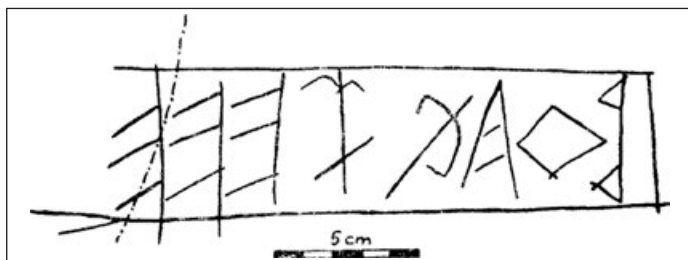
Mielőtt rátérnék a székelyderzsi rovásírásos téglakálváriájának közel negyven esztendeig tartó lappangása történetének rövid kiegészítésére, a könnyebb áttekinthetősé-

gért, anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznék, egy néhány, a történetet előidéző, illetve befolyásoló háttérememényről is említést kell tennem.

1929-ben a székelyderzsi egyházközség Balázs András lelkész és az egyházközségi előjáróság vezetésével nagyszabású templomjavítási munkálatokba kezdett. A javítások alkalmával előkerült egy addig befalazott téglakálváriája, amelyen a rajta felfedezett jelek izgalomba hozták a szakembereket (történészeket, kutatókat, régészeket), és elindult a téglakálváriába vésett szöveg megfejtésének folyamata. Az eredmények nem voltak teljesen egységesek, kisebb-nagyobb eltéréseket mutattak.

Közben a történelmi események – a trianoni döntést követő hatalmváltás – az erdélyi magyarság életében is kedvezőtlen változásokat hoztak. Így pl. az akkori Udvarhelyszék vármegye élére román anyanyelvű főispánt nevezett ki az új román államvezetés. Néhai Kelemen Imre oklándi lelkész kéziratban fennmaradt írásában olvastam, hogy az új szolgabíró (bizonyos Cionca Macedon?) hatalomra kerülésével elindult egy erőszakos romanizálási folyamat a Homoródmenti falvakban, ahol kizárólag magyar anyanyelvűek, többségében unitáriusok laktak. Oklándon, ahogyan Homoródmén, Homoródszentmártonban,

Abásfalván stb. az 1930-as évek második felében ortodox templomok építésébe kezdtek, a helybeliek kötelező anyagi és közmunka-hozzájárulásával. Kelemen Imre azt is megörökítette leírásában, hogy 1937–1938-ban az oklándi egyházközségben is általános templomjavítási és -bővítési munkálatokat végeztek Debreczeni László műépítész tervei alapján. A templomhajó falain freskótöredékek kerültek felszínre, amelyekről a román hatóságok azt állították, hogy azok a bizánci festészet jellegzetességeit hordozzák, ami azt bizonyítja, hogy az oklándi templom már a reformáció előtt ortodox (azaz román) templom volt. Ezt a megállapítást a székelyudvarhelyi román nyelvű lapokban is leközölték. Az egyházközség minden további ilyen természetű vitát lezárva a freskókat erős kartonlappal lefedve konzerválta, majd le is vakoltatta. A valóságot eltorzító eredeztetés híre bejárta az udvarhelyszéki és az erdélyi magyar falvakat, és aggodalommal töltötte el gyülekezeteinket.

Az aggasztó hírek bizonyára Székelyderzsbe is eljutottak, és Balázs András tiszteletes a korábban felfedezett rovásírástós téglák sorsát és biztonságát féltve, elzárta azt a további nyilvánosság elől. A téglák méreteihez igazított kis faládkát készítettet lezárható fedéllel, puha textillel kibélelve, és biztonságos helyen tartotta. Nyugalomba vonulása előtt a rovásírástós téglát őrző faládkát átadta további megőrzésre vejének, Fülöp Árpád olthévízi lelkésznek, szigorú titoktartásra kérve őt. Ezzel a székelyderzsi rovásírástós téglák eltűnt a kíváncsiskodó tekintetek elől, és holléte közel 40 esztendeig homályban maradt.

Fülöp Árpád lelkész, aki mellesleg az Egyházi Képviselő Tanács választott tagja is volt, a 70-es évek második felében elérve a nyugdíjazási korhatárt, a lelkészi szolgálati lakásból átköltözött olthévízi új otthonába. Ezzel az eddig általa őrzött székelyderzsi téglák története is új fordulatot vett. Egyik kolozsvári útja alkalmából a képviselőtanács ülés után kihallgatásra jelentkezett Kovács Lajos püspöknél, aki a megbeszélésre bekérte Erdő János főjegyzőt is. Beszámolt a nála levő székelyderzsi tégláról, majd előterjesztette kérését, miszerint nyugdíjba vonulásával felmentést kér az addig hordozott titoktartási teher alól, és a téglát átadja az egyházi főhatóságnak további megőrzésre.

A téglák további sorsáról a döntés néhány nap múlva született meg: a hosszú évtizedekig tartó fogságából kiszabaduló rovásírástós téglák kerüljön vissza jogos tulajdonosához, a székelyderzsi egyházközségbe. Erdő főjegyző, aki az egyházi ügyek megoldásainak leghozzáértőbb szervezője is volt, engem hívatott, aki mint az egyházi központ legfiatalabb főtitkárja

(akkor még gazdasági előadó-tanácsos) kész voltam minden reám háruló feladat elvégzésére, amelyek megoldásához kellő mobilitásra volt szükség. Erdő főjegyző megbízott a kivitelezés lebonyolításával, amelyről értesítést küldtünk Báró József esperesnek, Fülöp Árpád tiszteletesnek és a székelyderzsi egyházközségnek.

Az intézkedési terv tehát számomra azt jelentette, hogy a rovásírástós téglát Olthévízen átvegyem Fülöp Árpád lelkésztől és Székelyderzsbe szállítva ott az egyházközségnek mint jogos tulajdonosnak átadjam. Az érdekeltekkel való előzetes egyeztetés után ez meg is történt. A közel négy évtizeden keresztül rejtgetett székely rovásírástós téglák így kerültek vissza, ha emlékezetem nem csal, 1979-ben, jogos tulajdonosához, a székelyderzsi egyházközséghez. Ez és ennyi volt az én hozzájárulásom ehhez a történethez.

Úgy érzem, azzal válik teljessé ez a történet, ha megemlékezem a múlt század kiváló erdélyi történész-régész családjának tagjairól, Ferenczi Sándorról és fiáról, Istvánról és Gézáról, akiknek jelentős közük volt az erdélyi történelmi és régészeti helyek feltárásához és leírásához, és közelebbről a székelyderzsi téglák rovásírástós megfejtéséhez. Róluk szól a következő néhány mondat. Ferenczi István a kolozsvári történelmi múzeum munkatársaként öccsével, Ferenczi Gézával, a székelyudvarhelyi múzeum történészével és rövid ideig igazgatójával, 1971–1973 között az Oklánd határában levő Kustaly várának megmaradt alapkövei helyén végeztek ásatásokat. Kérésükre a nyári iskolai vakációkban felsőbb osztályos tanulókat toboroztam segítségül az ásatási munkálatokhoz. Ferenczi Gézával, aki a székely rovásírástós felkutatására szakosodott, a későbbiekben is fenntartottuk a kapcsolatot. Ő a bevezetőben említett mindhárom unitárius templomunk rovásírástós emlékeiről részletes tanulmányt közölt a *Keresztény Magvető*-ben, mely tanulmányokat általam juttatta el a *Keresztény Magvető* szerkesztőségének. A székelyderzsi rovásírástós tégláról a *Keresztény Magvető* 1981. évi 2. számának 108–120. oldalain olvashatunk nagyon részletes leírást, amelyet az érdeklődők szíves figyelmébe ajánlok.

Végezetül azzal zárnám e rövid beszámolót, hogy a székelyderzsi egyházközség, ha jól tudom, az 1979–1980-as években Katona Dénes lelkész irányításával templomjavítási munkálatokat végzett, és a rovásírástós téglát a templom külső, déli oldalfalába építette be, és amelyet ma is ott láthatnak a világörökség részévé nyilvánított és teljes egészében restaurált erődtemplom iránt érdeklődők.

SZERETETSZOLGÁLAT

Újabb segélyszállítmány
Dél-Ukrajnába

A Magyar Unitárius Egyház és a Gondviselés Segélyszervezet nyolcadik dél-ukrajnai segélyszállítmányának célba juttatására március 7–10. között került sor, ami a kárpátaljai tíz szállítmánnyal együtt összességében a tizennyolcadik ilyenfajta segélyakciónk volt a háború kezdete óta eltelt két évben.

A szállítást Odesszába és az attól további 170 kilométerre fekvő Ljubasivszka városba ez alkalommal is önkéntes munkatársaink, Szkalcskij Vladimir és felesége, Julia (Kolozsváron élő odesszai menekültek) vállalták ezen az életveszélyes dél-ukrajnai útvonalon.

A Ljubasivszkai kórháznak átadott élelmiszerek beszerzését a hollandiai Kinderen In Nood alapítvány fedezte. A további adományokat (orvosságok és kórházi műszaki eszközök) a Gondviselés Segélyszervezet vásárolta a rábizott célirányos támogatásokból. A mostani segélyszállítmányunk összértéke 7700 USD.

A legjelentősebb adományozóink között megemlíthjük a Rissho Kosei-kai-t (Japán), a Religions for Peace-t, a nemzetközi unitárius univerzalista nőszövetséget (International Convocation of Unitarian Universalist Women), a Vallásszabadság Nemzetközi Egyesületét (International Association for Religious Freedom) és

természetesen az amerikai egyesült államokbeli unitárius univerzalista gyülekezeteket, amelyek közül ebben az évben legutóbb a concordi, a lexingtoni (Follen) gyülekezettől, a winchesteri és a Saint Paul-i egyházközségek részéről érkezett újabb támogatás.

Ezúton is köszönjük támogatóink adományait, amelyekből megvalósulhatnak az ukrajnai háború menekültjeit és otthon maradt rászorultjait szolgáló segélyezéseink!

Adjon Isten békét a két éve háború sújtotta Ukrajnának és minden erőszakot szenvedő embertársunknak szerte a világon!

A GONDVISELÉS SEGÉLYSZERVEZET
ELNÖKSÉGE

Hagyományteremtő játékonysági bál

Segélyszervezetünk háromszéki fiókszervezete március 9-én első alkalommal rendezte meg játékonysági bálját, amelyen közel kétszáz önkéntes munkatársunk és támogatónk vett részt. A rendezvény ötlete tavaly decemberben fogalmazódott meg a háromszéki munkatársaink 2024-re vonatkozó tervei között. Az elmúlt két hónap a szervezésről szólt, hogy a bál lezajlása sikeres legyen, és reményeink szerint hagyományteremtőnek bizonyuljon.

A szervezés sok időt és energiát kívánt, de az önkéntesek lelkesedésével és a támogatók segítségével minden gördülékenyen zajlott. A bál napján már csak az utolsó simítások voltak hátra, mielőtt a vendégek megérkeztek a vargyasi kultúrotthonba, hogy jó hangulatú estét töltsenek el együtt. A bált Buzogány-Csoma István és Pájer György munkatársaink nyitották meg, majd Sándor Krisztina főgondnok, a bál fővédnöke is köszöntötte a megjelenteket. A vacsora előtt rövid műsorral is készültek a szervezők, amelynek során Buzogány-Csoma István gyönyörű megzenésített verseket adott elő gitáron, majd Benedek-Huszar János, Barót polgármestere is csatlakozott a műsorhoz egy Vas István-vers elmondásával, amellyel a hölgyeket köszöntötte nőnap alkalmából. A finom vacsora elfogyasztása után kezdetét vette a reggelig tartó mulatság; a ki nem ürülő táncter is a jó hangulatról árulkodott. Hálás köszönettel tartozunk támogatóinknak,

akik értékes tombolafelajánlásokkal járultak hozzá rendezvényünkhöz.

A számottevő bevételt maradéktalanul az ideai erdővidéki szeretetszolgálati tevékenységeink megvalósítására fordítjuk. Kiemelt fontosságú terveink közé tartozik, hogy idén is folytatni tudjuk a *Mesés Erdély* névre keresztelt programunkat, amely a tavalyi év egyik nagy sikere volt, és szeretnénk, ha a befolyt összegből még több erdélyi óvodába és iskolába juthat-

na el a program. Az erdővidéki kalákatáborok folytatása is kiemelt fontosságú számunkra, így a bevétel egy részét az ideai kiírás megszervezésére fordítjuk.

A vargyasi kultúrotthonban tartott bál remek hangulatban telt mindenkinek, amiért köszönetet nyilvánítunk a helybeli és környékbeli szervezőknek, valamint a bál ötletgazdáinak és támogatóinak! Reméljük, ez a játékonysági esemény hagyományteremtőnek bizonyul, és a következő években sok ilyen bált vagy hasonló célú rendezvényt tudunk majd megszervezni egyházszerre.

TILLINGER ANNA

NŐK VILÁGA

Lelki egészségünk védelme Székelyudvarhelyen

SIMÓ MELINDA

• Az Egyesült Államokbeli Unitárius Univerzalista Nők Szervezete (ICUW) az UNOSZ-szal partnerségben a UU Funding Panelnél nyert támogatást arra az ötletre, hogy érdemes a nőket reziliencia témában tudatosabbá, képzetebbé tenni.

A háromállomásos mentálhigiénés képzés második alkalmának házigazdája a székelyudvarhelyi belvárosi egyházközség nőszövetségi tagjai voltak február 9–10-én. Az előadások, workshopok a Kriza János Szeretetotthonban zajlottak, az étkezésekre az egyházközség Vallásszabadság imatermében kerül sor.

A kétnapos képzés során előadások és kiscsoportos foglalkozások által építették a megküzdőképességet, a rezilienciát.

A képzés harminchat résztvevője zömében a Székelykeresztúri és Székelyudvarhelyi Unitárius Egyházközségből érkezett, a legtávolabbi jelentkezőt Olthévízről fogadták.

Az előadások kitértek a közösségi rezilienciára, a minőségi időélményre, a pillanatban való létezésre, a megtartó kapcsolatokra, de a családi minták és a családon belüli erőszak is terítékre került. Krízishelyzet mindig adódik, és ha már van tudásunk ezek kezelésére, akkor ezt érdemes átadni. A jelenlegi felnőtt generáció még nem kapta meg az iskolákban ezt a fajta tudást, és mivel a nők mozgatják a családon belüli mintákat, éppen ezért ha náluk változás történik, akkor az társadalmi szinten is változást eredményezhet.

A rendezvényt köszöntő beszédében Simó Melinda iskolapszichológus, szervező, e sorok szerzője elmondta, hogy a fizikából kölcsönzött szó, a reziliencia annyira acélosan cseng, hogy konkrét példákkal kell egy kicsit magunkhoz közelebb engedni ezt a kifejezést. Lakásában a virágai egyre szaporodnak, a tájépítész gyermeke pedig szemforgatva nyugtázza az újabb virágjövevényt: „Anyu, már megint egy burján?” – kiált fel, amikor édesanyja egy új kedvencet igyekszik becsempészni otthonukba.

A legszívósabbak azok, amelyek nem üzletből, hanem olyan ismerősöktől származnak, akik otthonaikban nevelik a növényeket. Ica néni sok nehézséget megélt, a legfájdalmasabb számára mégis a fia és a férje elvesztése volt, mindez egy hónap leforgása alatt. Ő mégis reményt sugároz, énekel és gyönyörű virágoskertje nemcsak neki, hanem az őt látogatóknak is örömet szerez. Tőle kapott egy virágot, ami szépen

kezdt nála fejlődni, ám ahogy beállt a fűtési szezon, elszáradtak a levelei.

A találkozó előtti hétvégén a férje születésnapjára nagyon sok virágot kapott és örvendezve igyekezett ezeket elhelyezni. És akkor felfedezte, hogy egy új levél lándzsaként mered a magasba, a cserép közepén. „Ez a reziliencia!” – ujjongott, és arra gondolt, milyen jó alkalom ez a hétvége, hogy képletesen szólva a résztvevőket öntözze az új információk, a jó találkozások, a minőségi együttlét.

E sorok szerzője hangsúlyozta, hogy mindez Nagy Gizella állhatatossága, ötletei és életbátorsága és Sztranyiczki Zsófia pontos, pedáns, gyakran háttérben zajló munkássága nélkül nem valósulhatott volna meg. Kiemelten megköszönte Balázsi Csaba templomgondnoknak, hogy ehhez a rendezvényhez is fáradhatatlansággal, körültekintéssel és morcossággal álcázott lelkesedéssel viszonyul. A helyi nőszövetségi tagok önkéntes munkája nagy mértékben hozzájárult a rendezvény gördülékeny lefolyásához.

A pénteki előadásokat Telman Enikő szociális és mentálhigiénés szakember kezdte, aki több mint tíz éve az Erdélyi Életvédők Egyesület elnöke, lelki egészséget védő tevékenységet végez Székelyudvarhelyen és környékén, öt éve a Hallgatlak Telefonos Lelkiségi-szolgálat egyik vezetője, a *Lelki erőforrásaink hatékony használatáról* tartott előadást. Az általa vezetett műhelymunkán sikerült egymáshoz és magunkhoz is kapcsolódni.

Demeter Erika korondi lelkész, mentálhigiénés szakember *Erő a belső szobából* címmel osztotta meg témába vágó gondolatait: az imában rejlő belső erő táplálja álmainkat, hajtja céljainkat, és segít átlendülni

ni az élet kihívásain. Konkrét gyakorlatokkal segített, hogy megtaláljuk ezt a belső erőt.

Szalczér Izabella tizenöt éve református vallásánként dolgozik. A Kett-pedagógia módszerét itthon és Németországban sajátította el. *Kett-módszerrel belső utakon* c. előadásában a módszerre jellemző színes kelléktárral ismertetett meg, majd ennek alkalmazásával sikerült saját alkotásainkat elkészíteni.

Szombaton László Éva, a kolozsvári BBTE Magyar Szociológia és Szociális Munka Intézetének igazgatója *Rugalmas kötődések, megtartó kapcsolatok* c. előadásában beszélt az emberi kapcsolatokról. Simó Melinda *Közös útjaink. Erőforrások a közösségi reziliencia felé* címmel beszélt a csoportos, a közösségi rezilienciáról, a közösség megtartó erejéről. Balázs-Fülöp Ildikó alatóasszisztens, masszörtechnikus és életmódkon-

zultáns *Egészségünkre figyelve, avagy a pillanatban való létezés* címmel beszélt az itt és most értékéről, az élet pillanatnyiságáról. Moldován Erika pszichológus, terapeuta és Nagy Gizella mentálhigiénés szakember, a gyászfeldolgozás-módszer specialistája *Mit viszünk tovább és hogyan?* címmel tartott előadást öröklött és továbbadott mintáinkról. Az est és a program utolsó foglalkozását Varga Andrea iskolapszichológus tartotta *Hogyan segíthet a minőségi idő abban, hogy reziliensebbek legyünk?* címmel.

A résztvevők írásos visszajelzéseiből kiderült, hogy értékelték a humoros, jól felépített előadásokat, az ismerkedésre és önmagunk megismerésére irányuló műhelymunkákat és várják a folytatást. Ennek a projektnek a következő állomása Sepsiszentgyörgyön, április 19–20-án lesz.

Felhívás adománygyűjtésre

Egyházunk főhatósága és az UNOSZ részéről adományozási felhívással fordulunk egyházközségeinkhez és minden adakozó szándékú személyhez. A gyűjtés célja az erdélyi és magyarországi unitárius nők konferenciaköltségeihez való hozzájárulás.

Idén Kolozsváron kerül sor az unitárius, unitárius univerzalista és más felekezetű nők negyedik világtalálkozójára szeptember 5–8. között. Az esemény az International Convocation of Unitarian Universalist Women (ICUW) és az UNOSZ közös szervezésében zajlik, partnerségben a Magyar Unitárius Egyházal.

A neves meghívottakkal és jelentős nemzetközi részvétellel zajló konferenciára erdélyi unitárius nőket is várnak. A konferencia költségeinek egy főre eső része jelentős összeg, és a külföldi résztvevők többletköltséget vállalnak, míg az erdélyi és magyarországi résztvevők számára – nőszövetségünkkel egyeztetve – a főhatóság elhatározta egy célirányos perselyes egyházi gyűjtés meghirdetését. Kérésünk az, hogy

anyák napján, május 5-én az egyházközségek perselyes adományait ajánlják fel e célra.

Az egyházközségek vagy magánszemélyek e célra szánt pénzádományait július 1-ig várjuk banki átutalással a következő bankszámlaszámokra:

RO78 OTPV 2000 0034 8014 RO06 (RON)

RO23 OTPV 2000 0034 8014 HU01 (HUF)

RO73 OTPV 2000 0034 8014 EU01 (EUR)

A *Beneficiar* (kedvezményezett) résznél az *Episcopia Unitariană* megnevezést kell feltüntetni, a megjegyzésnél pedig azt kell írni, hogy *donatie conferință*.

Kérdés esetén forduljanak Sándor Krisztina főgondnokhoz a következő elérhetőségeken: sandor.krisztina@unitarius.org, +40 742 023 220.

Kolozsvár, 2024. március 7.

A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Elnöksége és az UNOSZ nevében atyafiságos tisztelettel és köszönettel:

KOVÁCS ISTVÁN, SÁNDOR KRISZTINA,
DIMÉNY CSILLA JÚLIA

IFJÚSÁGI OLDAL

Erdély-szerte körutazott az ODFIE

A Magyar Unitárius Egyház ifjúsági szervezeteként működő Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet február 23–25. között szervezte meg a Mamut körút nevet viselő, fiókegyleteket látogató körútját. Ebben az évben is három útvonalon, három kisbusszal, huszonhét központi egyletes fiatal indult útnak, hogy az egyletezés évszázados hagyományát átadja az egyházközségekhez tartozó fiataloknak.

Az ideai Mamut körút február 23-án indult Sepsiszentgyörgyről, és február 25-én, Kolozsváron ért véget. A két és fél nap alatt az ODFIE központi csapata összesen 332 egyletes fiatallal találkozott. A tavalyi évhez hasonlóan idén is gyűjtőpontokra hívtuk az egyes állomások környező településeiről az egyleteseket. Így az összesen harminc állomáson ötvenkét település fiataljaival találkoztunk.

Az elmúlt időszakban az ODFIE elnöksége újraértelmezte az egyletezés fogalmát. Ennek értelmében a

körút elsődleges célja az egyletes identitástudat megerősítése, valamint a belső építkezés folytatása volt. Ennek az építkezésnek fontos tényezője a különböző egyházközséghez tartozó unitárius fiatalok egyleteztetése, számukra minőségi időtöltés biztosítása, mindezt a valláserkölcsei nevelés és az értelmi, lelki fejlődés révén. Ennek okán fontosnak tartottuk, hogy minél több fiatalot elérjünk, ezért néhány esetben a szomszédos településeken élő fiatalokat egy helyre hívtuk össze.

A körút másodlagos célja, hogy kapcsolatba kerüljünk egymással, tanuljunk egymástól és az eddigi egyleti tevékenységekben szerzett tapasztalatainkat átadjuk a fiatalok számára. A körutas találkozások során a még nem konfirmált fiatalokat, a konfirmandus ifjakat és egyletes korú fiatalokat hívtuk közösségbe, vallási hovatartozástól függetlenül. Az idei Mamut körútra az állomásokra érkező egyletesek korbeli különbségeire való tekintettel különböző tevékenységekkel készültünk, a tevékenységek célja az egyletes identitástudat erősítése volt. Alaposan is-

mertettük az egylet működését, amit egy vetélkedő segítségével mélyítettünk, de a tevékenységnek része volt az egyletes közösségünkre jellemző csapatépítő játék és ima is. A Székelykeresztúri Unitárius Egyházkör állomásain velünk tartott Liker Henrietta is, az egyházkör ifjúsági lelkesze.

A körutazó csapat fontosnak tartotta ebben az évben, hogy az egyletes identitástudatot, az egylet közösségformáló erejét, illetve a valahová tartozás biztonságának érzését átadja azoknak a fiataloknak, akikkel a körút különböző állomásain találkozott. A körutas csapat sikeresnek értékeli a körút megvalósításait, bízunk abban, hogy a jövőben számos unitárius egyházközség köré szerveződő fiókegyletet tarthattunk újra számon.

Isten áldása legyen a körutas csapatot fogadók, támogatók és a benne aktívan résztvevők életén!

Az esemény megvalósulását a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. és a Unitarian Universalist Funding Program támogatta.

AZ ODFIE ELNÖKSÉGE

Ahol ég és föld összeér

Talán lehetetlen elképzelni, hogy a mindennapi pörgő életmódunkat egyik percről a másikra magunk mögött hagyathatjuk. Mindezt mi, az unitárius teológiai hallgatók közössége sem gondoltuk másképp egészen március első hétvégéig.

Március 9–10-én kétnapos lelkigyakorlaton vehettünk részt Mészkon, amelyet a hollandiai Florus Kruyne nyugalmazott remonstráns lekipásztor tartott. Az ima- és lelki életünk elmélyítésére szolgáló hétvége bevezetés volt a mindfulness, vagyis a tudatos jelenlét gyakorlatába. A hétvége során olyan módszereket sajátíthattunk el, amelyekkel kellő figyelem-

mel akár egyik percről a másikra szakadhatunk ki mindennapi gondjainkból. Florus Kruyne egy Thich Nhat Hanh buddhista tanítótól idézett gondolattal kezdte a hétvégét, amely a következőképpen fordítható le: „Az emberek feláldozzák a jövőért a jelen, de az élet csak a jelenben érhető el. Éppen ezért úgy kell járnunk, hogy tudatában vagyunk, minden lépésünk az itt és a mostba vihet.”

A kétnapos lelkigyakorlaton a rövid elméleti bevezetés után megismerkedhettünk a fekvő-, ülő- és sétameditációval is. Mindhárom mód arra hivatott, hogy összekapcsolja a fizikai, lelki és szellemi működésünket. Emellett a különböző gyakorlatok segítségével átgondolhattuk lelkeszi szolgálatra való készülésünket és a világmindenségben betöltött szerepünket is. Az Isten völgyében gyakorolt sétameditáció során különleges érzés volt megtapasztalni, hogy ég és föld összeér bennünk, és teljes létezésünk egy imádság a teremtett környezetünkért.

A lelkigyakorlaton minden unitárius teológiai hallgató részt vett, éppen ezért a befelé fordulás és elcsendesedés mellett e hétvége kiváló alkalom volt az együttlétre, kapcsolataink megerősítésére is.

Hálával tartozunk Jakabházi Béla Botond és Koppándi Botond Péter tanároknak a szervezésért és egyházunknak a támogatásért. Mindenek fölött pedig hálával tartozunk Istennek, gondviselő Atyánknak, hogy újra és újra rácsodálkozhatunk teremtett világunk szépségeire és az abban betöltendő szerepünkre.

NAGY NORBERT

A térkép széle!		Mértani eszközök Középen lefog!		Kígyóhang	Hibáz- tatott személy Dél (röv.)		Termést betakarít		Kis ... zene (Mozart népszerű szerénádja)	Ima teremtett világunkért		
1.									E	Egyhá- zunk negyedik püspöke volt (János)	Mózes első könyvéből idézünk.	
Bizonyta- lanul áll	Levest készit	2.			Német tagadás Erdőben található!						Szabadon élő állat Törvénytelenység miatt valaki ellen panaszt emelő	
				Össze- vart rab!	4.				E			I
X, ..., Z Mester- séges végtag		3.	Küzde- lem része!	A				A	Halaszt, halogat Erős szándék			
					Tyúk párja A szelén vegyjele						Ellenben Megjied, riad	
					Pokrócok, paplanok Cselekvés							
Esem! Rostálás, filtráció Fején ta- lálta a ... (szólás) Gramm (röv.)			Körülbe- lül (röv.) Az egyik oldal		Az élre taszít Kis csalá- di ház					Elülső részére Hetven- ből kettő!		
Ébredni kezd!			A ló him- je, mén	O					L		Kődarab! A hét vezér egyike	
Csacsi testrészel! Kettéosz- tott felület				Altató- adag! Idegen Iren			Kissé fáradt! 3,14159...			Szélhárfa Vajon ké- sői nap- szakbeli?		
					Postafiók (röv.) A te tulaj- donod				Fogyasz- tára Hírek (angol)			
Teacsepp! Talajjal betakarja		Strázsa Szabály- talan fő- címhelyzet		Tessék(!) (francia) Némán eltépo!						Debrecen határai! Páratlan talány!		
							Svéd és spanyol autójelzés	L			Legvégén megy! , Majdnem ide!	
Folya- dékkal történő (véletlen) meglocs- santás		É					Ír költő, drámaíró (Oscar) A sas feje!					K

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár

Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Megbízott szerkesztőbizottság: dr. Andorkó Júlia Eszter fő-szerkesztő, Koppándi Júlia médiareferens.**Munkatársak:** Asztalos Klára (Nők világa), Ferencz Csaba-Levente (rejtvény), Nagy Norbert (Ifjúsági oldal), Czire Alpár (fotó), Szombatfalvi Etelka (Gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat).

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella.

Nyomtatás: Idea Nyomda, Kolozsvár.

Postacím: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.

Telefon: (0)264 593 236. E-mail: kozlony@unitarius.org

A lapszám letölthető:

<https://unitarius.org/document/unitarius-kozlony/>Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter** és **Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület**, tel.: 0264 596 478.A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat és fényképeket nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

Támogatók: Romániai Magyar Demokrata Szövetség és Communitas Alapítvány; Bethlen Gábor Alap.

Barangoló Isten országában

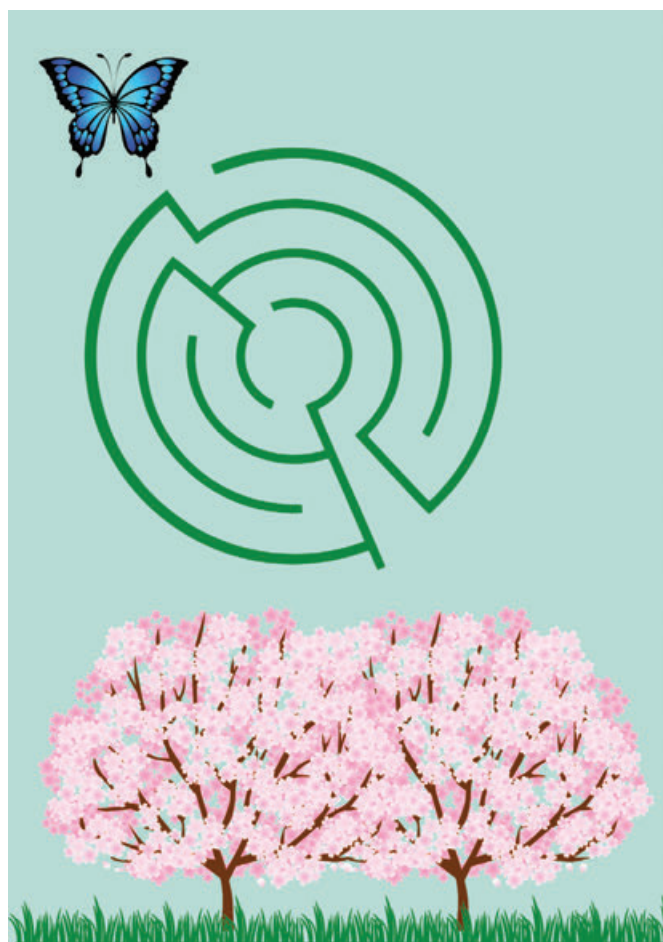
Kedves Gyerekek!

Március utolsó, április első napjain húsvétot, a különböző népi hagyományokkal átszőtt örök életet ünnepeltük. A tavasszal újra életre kelő természet csodái körülöttünk tündökölnék, és hirdetik az örök, gondviselő Isten szeretetét. Az ablakok és ajtók egyre gyakrabban maradnak nyitva napsütést és friss levegőt beengedve otthonainkba. Én úgy gondolom, szerencsések vagyunk, hogy négy évszak váltja egymást, mert így több változatosságban gyönyörködhetünk, és talán ez is edzi az alkalmazkodóképességünket. Milyen érdekes, hogy ha a falinaptárt nézzük, két téli hónappal kezdődik, és mi mégis, amikor évszakokat sorolunk, a tavasszal kezdjük, és ez nem véletlen, mert minden az élettel kezdődik. Minden tavasz az új élet reményét hordozza magában. Ekkor kelnek ki a kiscsibék, születnek kiscicák, kiskutyák, bárányok és más állatok is, nő és zöldül a fű, rügybe és virágba borulnak a fák, amelyek alatt megjelennek az illatos ibolyák. János evangéliumából származó bibliai gondolattal kívánok szép tavaszt és kitartást a feladataitokhoz: „Az az ígéret pedig, amelyet ő maga ígért nekünk, az örök élet.” (1Jn 2,25)

Feladatok

1. Az *Unitárius Káté Örök élet* című fejezetében a 112. kérdés a következő: „Mit értünk ezen: Hiszek az örök életben?” Írd be a helyes válasz hiányzó két szavát a kijelölt helyekre. Amennyiben még nincs kátéd, segítségedre lehet az online változata is (<https://unitarius.org/kate/>).

2. A csodaszép pillangó a cseresznyefákhoz szeretne eljutni. Segíts neki, vezesd át a körlabirintuson!

Vizitáció Korondon és Fenyőkúton

Cikkünk a 8-9. oldalon.

Andrási György ny. lelkész (Kolozsvár), **Benedek Csongor** lelkész (Szováta), **Demeter Erika** lelkész (Korond), **Lőrinczi Alpár János** lelkész (Gyergyószentmiklós), **Makkai-Ilkei Ildikó** lelkész (Bencéd), **Simó Melinda** iskolapszichológus (Székelyudvarhely), **Tillinger Anna**, a Gondviselés Segélyszervezet önkéntes munkatársa (Vargyas)